

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

**АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ
щодо необхідності внесення змін до
статті 209 Кримінального кодексу
України на виконання заходу,
передбаченого п.п. 3.3.3.11.2 додатка 2
до Державної антикорупційної
програми на 2023–2025 роки**

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Міжнародні стандарти притягнення до кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом.....	4
2. Кримінальна відповідальність за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, що передбачена українським законодавством.....	9
3. Практика досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень, передбачених статтею 209 КК України.....	11
Висновки.....	14

ВСТУП

Розділ 4 Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки, затвердженої Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-ІХ, передбачає необхідність забезпечення невідворотності відповідальності за корупцію, зокрема кримінальну.

При цьому як **проблему 4.3.3** визначено, що законодавство, яке регулює діяльність Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА), містить значну кількість прогалин та корупційних ризиків. Низька результативність процесів передачі в управління АРМА активів для збереження їх економічної вартості, а також процесів запобігання та протидії легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом.

Одним з **очікуваних стратегічних результатів** вирішення цієї проблеми визначено те, що заходи із запобігання легалізації коштів, одержаних корупційним шляхом, які визначаються на підставі результатів оцінки ризиків, належно здійснюються; рекомендації FATF послідовно втілюються.

Відповідно, у Державній антикорупційній програмі на 2023–2025 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2023 року № 220, передбачено **захід 3.3.3.11.2**: розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту закону, яким встановлено, що визнання майна таким, що одержане злочинним шляхом, для цілей статті 209 Кримінального кодексу України (далі – КК України) здійснюється виходячи з фактичних обставин і не потребує рішення суду, винесеного в Україні чи за її межами, яким встановлено факт вчинення злочину, внаслідок якого одержане таке майно або притягнуто особу до кримінальної відповідальності за вчинення такого злочину. Головним виконавцем заходу визначено Національне агентство з питань запобігання корупції.

Отже, **об’єктом цього** дослідження є визначення необхідності внесення змін до статті 209 КК України з метою забезпечення відповідності міжнародним стандартам, що не вимагають наявності обвинувального вироку за вчинення предикатного злочину для притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 209 КК України.

1. Міжнародні стандарти притягнення до кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом

1.1. Значна частина міжнародних актів приділяє увагу питанню легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. До таких актів, зокрема, належать Конвенція ООН про боротьбу з незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин 1988 року (далі – Віденська конвенція 1988 року), Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 року, Конвенція ООН про боротьбу з транснаціональною організованою злочинністю 2000 року (далі – Палермська конвенція 2000 року), Конвенція ООН проти корупції 2003 року, Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005 року.

Вищезгадані конвенції передбачають перелік діянь, які вважаються злочинами з відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом.

Наприклад, у статті 3 (1) (b) та (c) **Віденської конвенції 1988 року** передбачено, що кожна сторона вживає таких заходів, які можуть бути потрібні, для того щоб визнати кримінальними злочинами згідно зі своїм законодавством такі дії, якщо вони здійснюються навмисно:

(i) конверсію або переведення власності, якщо відомо, що така власність отримана внаслідок будь-якого правопорушення або правопорушень, визнаних такими відповідно до підпункту а) цього пункту, або внаслідок участі в такому правопорушенні чи правопорушеннях, з метою приховання або утаювання незаконного джерела власності або з метою надання допомоги будь-якій особі, яка бере участь у вчиненні такого правопорушення або правопорушень, з тим, щоб вона могла ухилитися від відповідальності за свої дії;

(ii) приховання або утаювання справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, способу розпорядження, переміщення, справжніх прав стосовно власності або її належності, якщо відомо, що така власність одержана внаслідок правопорушення або правопорушень, визнаних такими згідно з підпунктом а) цього пункту, або внаслідок участі в такому правопорушенні або правопорушеннях;

с) з урахуванням своїх конституційних положень і основних принципів своєї правової системи:

(i) придбання, володіння або використання власності, якщо в момент її одержання було відомо, що така власність отримана внаслідок правопорушення або правопорушень, визнаних такими згідно з підпунктом а) цього пункту, або внаслідок участі в такому правопорушенні або правопорушеннях;

(ii) володіння обладнанням або матеріалами чи речовинами, зазначеними у Таблиці I і Таблиці II, якщо відомо, що вони використовуються або призначені для використання з метою незаконного культивування, виробництва або виготовлення будь-яких наркотичних засобів або психотропних речовин;

(iii) публічне підбурювання або спонування інших будь-якими засобами до вчинення будь-якого з правопорушень, визнаних такими згідно з цією статтею, чи до незаконного використання наркотичних засобів або психотропних речовин;

(iv) участь, причетність або вступ у злочинну змову з метою вчинення будь-якого правопорушення чи правопорушень, визнаних такими згідно з цією статтею, спроби вчинити таке правопорушення чи такі правопорушення, а також пособництво, підбурювання, сприяння або надання порад при їх вчиненні.

У частині першій статті 6 *Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 року* зазначається, що кожна сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для того, щоб дії, вчинені навмисно, розглядалися внутрішнім законодавством як злочини, а саме:

а) перетворення або передача власності, усвідомлюючи, що така власність є доходом, з метою приховування або маскуванню незаконного походження власності або з метою сприяння будь-якій особі, замішаній у вчиненні предикатного злочину, уникнути правових наслідків її дій;

б) приховування або маскуванню справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, стану, переміщення, прав стосовно власності або володіння нею, усвідомлюючи, що така власність є доходом;

і з урахуванням її конституційних принципів і фундаментальних засад її правової системи:

с) набуття, володіння або використання власності, усвідомлюючи під час отримання, що така власність була доходом;

д) участь у вчиненні, об'єднання або змова з метою вчинення, замах на вчинення, пособництво, підмова, сприяння і поради щодо вчинення будь-якого із злочинів, визначених відповідно до цієї статті.

Згідно зі статтею 6 (1) *Палермської конвенції 2000 року* кожна Держава-учасниця вживає відповідно до основних принципів свого внутрішнього законодавства таких законодавчих та інших заходів, які можуть знадобитися для того, щоб визнати як кримінально карані такі діяння, якщо вони вчинені навмисно:

а) i) конверсію або переказ майна, якщо відомо, що таке майно є доходами від злочинів, з метою приховання злочинного походження цього майна або з метою надання допомоги будь-якій особі, яка бере участь у вчиненні основного правопорушення, для того, щоб вона могла ухилитися від відповідальності за свої діяння;

ii) приховування справжнього характеру, походження, місцезнаходження, способу розпорядження, переміщення, прав на майно або його належність, якщо відомо, що таке майно є доходами від злочинів;

б) за умови дотримання основних принципів своєї правової системи:

i) придбання, володіння або використання майна, якщо в момент його одержання відомо, що таке майно є доходами від злочинів;

ii) участь, причетність або вступ у змову з метою вчинення будь-якого зі злочинів, визнаних такими відповідно до цієї статті, замах на його вчинення, а також пособництво, підбурювання, сприяння або надання порад під час його вчинення.

Відповідно до частини першої статті 23 *Конвенції ООН проти корупції 2003 року* кожна держава-учасниця вживає, відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами таких діянь, якщо вони вчинені умисно:

a) i) конверсія або переведення майна, якщо відомо, що таке майно є доходами від злочинів, з метою приховання або маскуванню незаконного походження цього майна або для надання допомоги будь-якій особі, що бере участь у вчиненні основного злочину, щоб вона могла ухилитися від відповідальності за свої діяння;

ii) приховання або маскуванню справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, способу розпорядження, переміщення, прав на майно або його приналежність, якщо відомо, що таке майно є доходами, одержаними злочинним шляхом;

b) за умови дотримання основних принципів своєї правової системи:

i) придбання, володіння або використання майна, якщо в момент його отримання відомо, що таке майно одержане злочинним шляхом;

ii) участь, причетність або вступ у зговір з метою вчинення будь-якого зі злочинів, визначених цією статтею, замах на його вчинення, а також підсобництво, підбурювання, сприяння або надання порад під час його вчинення.

Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005 року у частині першій статті 9 також визначає, що кожна сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинними відповідно до її внутрішнього законодавства у випадку умисного вчинення:

a) перетворення або передачі майна, з усвідомленням того, що таке майно є доходом, з метою приховування або маскуванню незаконного походження майна або з метою сприяння будь-якій особі, причетній до вчинення предикатного злочину, в уникненні правових наслідків її дій;

b) приховування або маскуванню справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, стану, переміщення, прав стосовно майна або власності на нього, з усвідомленням того, що таке майно є доходом; та, з урахуванням її конституційних принципів і основних засад її правової системи;

с) набуття майна, володіння ним або його використання, з усвідомленням під час одержання того, що таке майно є доходом;

д) участь у вчиненні, об'єднання або змова з метою вчинення, замаху на вчинення, пособництва, підмови, сприяння й надання порад стосовно вчинення будь-якого зі злочинів, установлених відповідно до цієї статті.

З огляду на зазначене розуміємо, що специфіка відмивання майна полягає в тому, що особа може нести відповідальність за вищезгадані діяння лише за умови їх вчинення щодо майна, фактичні обставини стосовно якого свідчать про отримання його злочинним шляхом, тобто шляхом вчинення іншого так званого предикатного злочину.

У зв'язку із цим в одній із згаданих конвенцій чітко зазначається про взаємозв'язок злочину, за наслідками якого було здобуто майно, із злочином, що полягає у легалізації такого майна:

Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005 року:

Стаття 9 Злочини з відмивання грошей

...

5. Кожна Сторона забезпечує відсутність визнання попереднього або одночасного засудження за предикатний злочин як передумови для засудження за відмивання грошей¹.

1.2. Також важливу роль відіграють міжнародні стандарти, що визначені у рекомендаціях. Передусім йдеться про ***Рекомендації FATF***, адже відповідно до статті 20 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна забезпечує імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема, стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті Союзом.

Таким чином, варто враховувати також зазначений у рекомендаціях підхід щодо взаємозв'язку злочину, за наслідками якого було здобуто майно, із злочином, що полягає у легалізації такого майна.

Рекомендація № 3 FATF:

¹ URL: <http://surl.li/zczfsq>.

Країни повинні криміналізувати відмивання коштів відповідно до Віденської конвенції та Палермської конвенції. Країни повинні застосовувати поняття злочину «відмивання коштів» до усіх серйозних злочинів з метою охоплення якомога ширшого спектру предикатних злочинів.

Основні критерії:

...

3.5. Доведення факту, що майно одержане злочинним шляхом, не є обов'язковим, щоб особа була засуджена за вчинення предикатного злочину¹.

Рекомендація MONEYVAL, що викладена у Звіті за результатами п'ятого раунду взаємної оцінки 2017 року:

Необхідно переглянути статтю 209 КК України, щоб переконливо встановити, те, що для судового розгляду справи стосовно відмивання коштів не потрібне судове засудження за предикатний злочин. Стаття 209 КК України також має прояснити, що в судовому переслідуванні відмивання основний предикатний злочин можна встановити з фактів та обставин².

Отже, положення міжнародних актів та міжнародні стандарти, що закладені у рекомендаціях, чітко вказують на те, що притягнення до кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна, що одержане злочинним шляхом, не потребує наявності обвинувального вироку, яким особу визнано винною у вчиненні злочину, за наслідками якого таке майно було одержано.

¹ URL: <http://surl.li/zewgwz>.

² Детальніше див. статті 8, 13, 53 Звіту. URL: <http://surl.li/hskpqo>.

2. Кримінальна відповідальність за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, що передбачена українським законодавством

Відповідно до частини першої статті 3 КК України законодавство України про кримінальну відповідальність становить КК України, який ґрунтується на Конституції України та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права.

У КК України передбачено відповідальність за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (стаття 209 КК України).

До 2019 року у статті 209 КК України під легалізацією розумілося вчинення фінансової операції чи правочину з **коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів**, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів.

У примітці було уточнено, які саме діяння за КК України можуть вважатися предикатними. Інакше кажучи, на думку Офісу Генерального прокурора¹, обов'язковою ознакою кримінального правопорушення за статтею 209 КК України у цій редакції була наявність попереднього (предикатного) злочину, у результаті вчинення якого виникли доходи, які у подальшому можуть бути легалізовані.

Після прийняття Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 було внесено зміни до статті 209 КК України. Наразі вона викладена у такій редакції: набуття, володіння, використання, розпорядження **майном, щодо якого фактичні обставини свідчать про його одержання злочинним шляхом**, у тому числі здійснення фінансової операції, вчинення правочину з таким майном, або переміщення, зміна форми (перетворення) такого майна, або вчинення дій, спрямованих на приховування, маскуванню походження такого майна або володіння ним, права на таке майно, джерела його походження, місцезнаходження, якщо ці діяння вчинені особою, яка знала або повинна була знати, що таке майно прямо чи опосередковано, повністю чи частково одержано злочинним шляхом.

З примітки законодавець виключив пункт, який би передбачав перелік предикатних діянь.

¹ Позиція викладена у листі Офісу Генерального прокурора до Національного агентства (вх. № 75246/0/05-24 від 12.07.2024).

З огляду на зазначені зміни можемо дійти висновку, що законодавець належним чином врахував міжнародні акти, у яких державам рекомендовалося визнати засудження за предикатний злочин не обов'язковим для притягнення до відповідальності за відмивання майна. Про це насамперед свідчить вжите у статті 209 КК України формулювання «майном, щодо якого фактичні обставини свідчать про його одержання злочинним шляхом».

Отже, експерти Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР), що брали участь в оцінюванні України у рамках V пілотного раунду моніторингу у 2022 році та у рамках V раунду моніторингу у 2023 році, підтримали нову редакцію статті 209 КК України. Зокрема, у звітах вони зазначали таке:

«Злочин відмивання коштів також був змінений і тепер передбачає відповідальність незалежно від предикатних злочинів (ст. 209 КК), що є позитивним зрушенням»¹.

«Представники влади, з якими ми зустрілися під час візиту, пояснили, що, незважаючи на кілька поточних розслідувань, існують проблеми із забезпеченням дотримання законодавства про відмивання коштів. У 2019 році до Кримінального кодексу були внесені, які передбачають кримінальну відповідальність за самостійне відмивання коштів (ст. 209 КК), але правоохоронці все ще неохоче застосовують криміналізацію відмивання коштів без предикатного злочину»².

Також позитивно оцінили нову редакцію статті 209 КК України експерти MONEYVAL у II Посиленому звіті про виконання рекомендацій та переоцінку технічної відповідності у 2020 році, зазначивши таке:

«Україна усунула основні недоліки, виявлені в звіті про взаємне оцінювання. Зокрема, шляхом внесення змін до КК України новим Законом «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення»³.

Аналогічна позиція щодо нової редакції статті 209 КК України в Офісу Генерального прокурора:

«Такі зміни усувають законодавчі перешкоди до безпредикатного розслідування і засудження за легалізацію (відмивання) майна за відсутності рішення суду, яким встановлено факт вчинення злочину, внаслідок якого одержане майно або притягнуто особу до кримінальної відповідальності за вчинення такого злочину».

¹ Anti-corruption reforms in Ukraine, OECD 2022. URL: <http://surl.li/enselp>.

² Review of anti-corruption reforms in Ukraine under the fifth round of monitoring, OECD 2024. URL: <http://surl.li/vewypw>.

³ Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures. Ukraine. 2nd Enhanced Follow-up Report & Technical Compliance Re-Rating. – 2020. URL: <http://surl.li/psnhdy>.

До того ж у доктрині кримінального права також позитивно оцінено нову редакцію статті 209 КК України. Наприклад, проф. Дудоров О.О. вважає, що з тексту статті 209 КК України тепер однозначно випливає, що вона не є нормою з кримінально-правовою преюдицією, яка вимагає попереднього засудження за предикатне діяння – джерело «брудного» майна¹.

Таким чином, законодавче врегулювання питання кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна наразі відповідає вищезгаданим міжнародним стандартам та не потребує внесення змін.

3. Практика досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень, передбачених статтею 209 КК України

Статистичні дані

Статистика досудових розслідувань

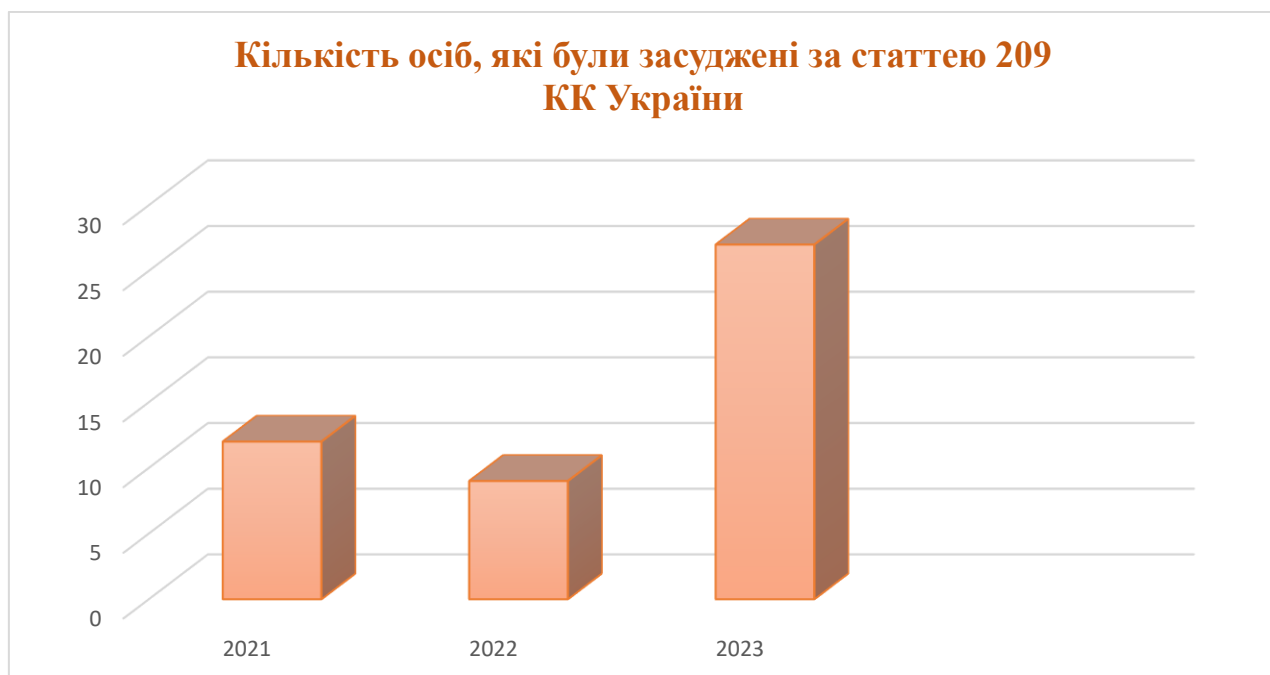
У Єдиному звіті про кримінальні правопорушення Офіс Генерального прокурора зазначає, що за статтею 209 КК України у 2021 році обліковано 395 кримінальних правопорушень, у 2022 році – 437, у 2023 році – 710, за період із січня по листопад 2024 року – 1047.

¹ О. Дудоров «Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом: порівняльний аналіз положень чинного і перспективного кримінального закону». URL: <http://surl.li/dnrgyz>.

Судова статистика

Згідно із судовою статистикою за статтею 209 КК України у 2021 році було засуджено 12 осіб, у 2022 – 9, у 2023 – 27¹.

Судова практика

В абз. 5 п. 1 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 15.04.2005 № 5² «Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом» однозначно та чітко наголошено на можливості настання кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 209 КК України, без необхідності постановлення обвинувального вироку, у якому особу визнають винною у вчиненні предикатного злочину:

«Кримінальна відповідальність за статтею 209 КК не виключена й у тих випадках, коли особа, котра вчинила предикатне діяння, була звільнена від кримінальної відповідальності в установленому законом порядку (у зв'язку із закінченням строків давності, застосуванням амністії тощо) або не притягувалася до такої відповідальності (наприклад, у зв'язку зі смертю), а одержані внаслідок зазначеного діяння кошти або інше майно стали предметом легалізації».

Незважаючи на наявність такого правозастосовного орієнтиру, відсутня усталена практика притягнення до кримінальної відповідальності за автономне відмивання майна, отриманого злочинним шляхом.

¹ Станом на момент проведення аналітичного дослідження (грудень 2024 року) відсутня інформація щодо кількості осіб, які були засуджені за статтею 209 КК України у 2024 році.

² URL: <http://surl.li/yjvxza>.

Наразі наявний вирок ВАКС від 21.11.2019 (справа № 761/3762/19)¹. Суд затвердив угоду про визнання вини щодо особи, яка не вчиняла предикатного злочину, а лише допомагала легалізувати майно іншій особі, яка на момент укладення угоди ще не була засуджена. Іншій особі, матеріали стосовно якої розслідувалися на той час в окремому провадженні, було лише повідомлено про підозру за частиною 5 статті 191 КК України.

Практика досудового розслідування

За інформацією, наданою Офісом Генерального прокурора, станом на липень 2024 року правоохоронними органами наразі напрацьовується практика судового розгляду кримінальних проваджень за статтею 209 КК України без одночасного чи попереднього засудження за предикатний злочин.

Так, у 2023 році у провадженні органів досудового розслідування перебувало 2468 проваджень, зареєстрованих за статтею 209 КК України, з них 267, що розслідуються автономно (без зареєстрованого предикатного злочину). Із загальної кількості розслідуваних кримінальних проваджень щодо вказаної категорії злочинів до суду з обвинувальними актами направлено 460 кримінальних правопорушень, з них 9 – за статтею 209 КК України автономно (без зареєстрованого предикатного злочину).

Наприклад, 05.12.2023 Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою переданий до суду обвинувальний акт за обвинуваченням двох осіб у вчиненні чотирьох кримінальних правопорушень, передбачених частинами першою та другою статті 209 КК України, а саме у вчиненні з майном, щодо якого фактичні обставини свідчать про його одержання злочинним шляхом, фінансових операцій та правочинів із придбання автомобілів та нерухомого майна на загальну суму понад 20,2 млн гривень.

Також за процесуального керівництва прокурорів Миколаївської обласної прокуратури закінчено досудове розслідування шляхом скерування до суду обвинувального акта з угодою про визнання винуватості у кримінальному провадженні № 2202315000000003 за обвинуваченням особи за частиною першою статті 209 КК України, яка здійснила дії щодо незаконного набуття, заволодіння та розпорядження шляхом вчинення правочину з товарно-матеріальними цінностями, щодо яких фактичні обставини свідчать про їх одержання злочинним шляхом. Зокрема, засудженим ужито заходів щодо легалізації на території України майна, ввезеного злочинним шляхом на територію Херсонської області країною-агресором².

Таким чином, злочинність походження майна на практиці не повинна доводитися виключно наявністю обвинувального вироку, що набрав законної сили, а може бути доведена шляхом викладення фактичних обставин, що, зокрема, можуть підтверджуватися заявою самої особи, угодою, експертними дослідженнями, матеріалами повідомлення про підозру чи обвинувального акта.

¹ URL: <http://surl.li/glwyilm>.

² Вирок Ленінського районного суду м. Миколаєва від 29.11.2023 у справі № 489/2655/23. URL: <http://surl.li/bjeqox>.

ВИСНОВКИ

1. Значна частина міжнародних актів приділяє увагу питанню легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Зокрема, йдеться про Конвенцію Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, Конвенцію ООН проти корупції та Конвенцію Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму. Ба більше, питання легалізації (відмивання) майна також висвітлено у Рекомендаціях FATF, а також рекомендаціях експертів ОЕСР та MONEYVAL.

2. З огляду на специфіку злочину в частині таких міжнародних актів, а також рекомендаціях чітко зазначається про взаємозв'язок злочину, за наслідками якого було здобуто майно, із злочином, що полягає у легалізації такого майна. Отже, згідно з міжнародними стандартами притягнення до кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна, що одержане злочинним шляхом, не потребує наявності обвинувального вироку, яким особу визнано винною у вчиненні злочину, за наслідками якого таке майно було одержано.

3. У КК України передбачено відповідальність за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (стаття 209 КК України). Після викладення у 2019 році статті 209 КК України у новій редакції можемо констатувати відсутність проблеми законодавчого врегулювання питання легалізації майна, одержаного злочинним шляхом. Адже чинні положення законодавства щодо кримінальної відповідальності за статтею 209 КК України відповідають міжнародним стандартам та підтримані як експертами ОЕСР, так й експертами MONEYVAL.

4. Незважаючи на законодавчі зміни та наявність релевантних правозастосовних орієнтирів, відсутня усталена практика притягнення до кримінальної відповідальності за автономне відмивання майна, отриманого злочинним шляхом.

Отже, зазначена проблема повинна бути вирішена не шляхом внесення змін до законодавства, а шляхом напрацювання нових підходів застосування кримінального законодавства на практиці.